5.
57

EMINENTISS.[mis] AC REVERENDISS.[mis] DD.

DIACONIBVS
S. R. E.
34-6-C-12

CARDINALIBVS

EVLOGIALOGIVM DIACONALE

Offert

DOMINICVS MAGRVS

MELITENSIS

Canonicus Theologus Cathedralis Viterbien.
& Sacræ Congregationis Indicis
Conſultor.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

ROMAE, Typis Michaelis Herculis. 1668.

SVPERIORVM PERMISSV.

An Diaconus Cardinalis poſsit ſolemnitèr benedicere in ſua Diaconia.

AMPLISSIMVS Cardinalis Albitius, qui non ſolùm Romanam Curiam eruditionis ſuæ fama; ſed omnes longè poſitas nationes mirificè commouet, in locupletiſſimo, doctiſſimoque tractatu de Iuriſdictione Cardinalium in ſuis Titulis, docet, Cardinales Diaconos poſſe ſolemnitèr populum benedicere, quam quidem doctrinam ſatis, ſuperque comprobatam tamquam magnæ mentis prolem venerari potiùs, quàm corroborare his meis rationibus auſus ſum, ne videar noctuas Athenas deferre. Perfuſus igitur eius radijs, quod ingenio meo

aſſequi nequeo, eius doctrinæ beneficio fretus incaleſcam.

Quanta fuerit in Eccleſia tàm Latina, quàm Græca Diaconorum auctoritas, & excellentia, luce meridiana clarius eſt ſacrorum rituum peritis, vt ex Oecumenicis Concilijs, ſacriſque Canonibus manifeſtè conſtat; nil igitur mirum eſt, ſi Archidiaconi noluerint Sacerdotio initiari, vt ex Sancto Gregorio habemus, qui acritèr reprehendit Epiſcopum Solitanum coegentem ſuum Archidiaconum ad ſuſcipiendum ordinem Sacerdotalem; quare Epiſcopis per Dalmatiam ſcripſit in hæc verba. *Præfatum Archidiaconem, vt dicitur, contra morem ad fortiorem honorem prouehens conatus eſt callidè degradare. lib. 2. ep.* 15. Hinc Zonaras Diacones appellare non eſt veritus χειρῶν τύπον, quia ad ſimilitudinem manus non ſolum in Eccleſiæ theſauros; ſed etiam circa ſacrum altare, diuinaque miniſteria munus præſtabant, quod de Diaconibus Romanæ Eccleſiæ magis, ac magis aſſerendum eſt, quibus ſolis, & Meſſanenſibus ex priuilegio ſpeciali compagis vti licebat in ſacris ex Diuo Gregorio *lib. 7. epiſt.* 28. & ego fuſiùs in mea Notitia *V. Compagi*. Hinc Archileuita Laurentius, vt ſcribit S. Ambroſius, ad Xyſti Pontificis pedes prouolutus exclamabat. *Cui commiſiſti Dominici ſanguinis conſecrationem*. In hac lectione licèt aliqui mendum agnouerint, legerintque *Diſpenſationem*; nihilominus retinenda eſt antiqua lectio

59

ctio, vt docet P.Chryſolius in ſuo myſtagogo ; nam *ly Conſecratio* non ſignificat confectionem ſanguinis ; ſed perfectionem ſacrificij; ſicut ipſe met Sacerdos miſcendo hoſtiæ particulam cum ſanguine profert illa verba Canonis . *Hæc commixtio, & conſecratio, &c.* Imò ex Iuſtino *Apolog.*2.Diaconus vtramque ſpeciem fidelibus miniſtrabat, quod munus præſtabat etiam præſente Presbytero, vt decreuit Concilium Carthaginenſe IV. *Diaconus præſente Presbytero Eucharistiam corporis Chriſti, ſi neceſsitas cogat, iuſſus erogat. Can.*38. Nec audiendus eſt Sotus, aſſerens id factum eſſe ex peculiari Eccleſiæ diſpenſatione, quia Eccleſia non valet diſpenſare in iure diuino. Si ergo Diaconus tantam poteſtatem exercebat in corpus Chriſti reale, cur non poterit eamdem exercere in corpus myſticum, nimirum fideles, illis benedictionem elargiendo? His præmiſſis aſſero, Diacones Cardinales poſſe tuta conſcientia populum benedicere ſolemnitèr, ita legimus de quodam Diacono, qui miſſus à S. Gregorio Thaumaturgo ſua benedictione publica ſceleratas hominum fraudes repreſſit, vt ſcribit Nyſſenus in eius vita. In Eccleſia Conſtantinopolitana Exocatocœli, qui ſunt Diaconi Patriarchales, æquiparanturque Cardinalibus Romanis ; eodem enim honore habiti ſunt in Concilio Florentino ; nam Pontificis manum, ac genam oſculati ſunt, vt ex actis eiuſdem Concilij. *Patriarcha Papam ſtantem*

oſculatus eſt in gena: Nos verò cum Exocatocœlis ſedentis dextram, & genam oſculati ſumus. Hi etiam in Concilijs ſupra Epiſcopos ſedebant; & tamen cum eſſent de ordine Diaconali, nihilominus in Miſſis apud ſuas titulares Eccleſias benedictiones ſolemnes præſtabant, de quorum auctoritate, numero, ac priuilegijs multa ſcripſi in mea Notitia *V. Exacatocœli.* Eſt igitur Diaconus non ordinatione; ſed auctoritate, & dignitate Sacerdos, vt benè aduertit Heſychius ad illa verba Leuitici cap. 9. *Ingreſſi Moyſes, & Aron tabernaculum, & egreſſi benedixerunt populũ.* Certum tamen eſt, Moyſen non fuiſſe ex ordine Sacerdotali, ſed Leuitico; cenſendus nihilominus ratione dignitatis inter Sacerdotes, iuxta Pſaltem canentem: *Moyſes, & Aron in Sacerdotibus eius.* In quo ſenſu *c.* 1. *xv. q.* 1. Diaconus appellatur Sacerdos, quia ratione dignitatis, & iuriſdictionis indulgentias concedere valet, vt probat *Calderin. in Repert. cap. Poſtulaſti de pœn. & remiſſ. num.* 68. Loquor autem de benedictione inuocatiua, ſeu deprecatiua; non autem de conſtitutiua, quæ conſtituit rem in eſſe ſacro, vt docet *Caiet.* 2. *ſecũda q.* 88. *art.* 11. Imo aliquando Diaconus, præſente Sacerdote, communicat rebus benedictionem conſtitutiuam; nam in Sabbato Sãcto benedicit ſolemnitèr cereum. Nonnè Diaconus ſolemnitèr ſalutat populum illis verbis, *Dominus vobiſcum,* ſicut ipſemet Sacerdos? à qua ſalutatione ſe abſtinet, ſi eſſet

ex-

excommunicatus. Et quamuis Ferdinandus Paez *in cap. Miſſas de conſecrat.* aſſerat ſolum Epiſcopum poſſe benedicere canora voce, proferendo illa verba, *Sit nomen Domini benedictum, &c.* nihilominus fatetur Sacerdotem in Miſſa, præſente Diacono Cardinali, non debere benedicere abſque eius licentia tacita, quia tunc cenſetur delegare Sacerdoti auctoritatem, ergo multo magis poterit ipſe Cardinalis Diaconus exercere id, quod delegat, iuxta philoſophicum axioma, *Propter quod vnumquodque tale, & illud magis*. Nouiſſimè in lucem prodijt tractatus de Eccleſiaſtica Hierarchia, auctore Guilielmo Beyer Pariſijs excuſſus; hic ſcriptor *quæſt. 6. cap.* 8. multis, validiſque rationibus probat, Epiſcopos, Presbyteros, ac Diaconos poſſe benedicere, cum ſint ſacri Hierarchæ; eandem prorſus ſententiam tuetur Franciſcus Hallier *lib. 3. cap. 2. art. 3. §.3.* Sed audiamus quæſo Arcudium virum in ſacris Græcorum ritibus eruditiſſimum. *Quia Diaconi etiam poterant baptizare, Euchariſtiam diſtribuere, publicos pænitentes reconciliare, prædicare, & ferè omnia munera Epiſcoporum, & Presbyterorum in eorum abſentia exercere, de quibus omnibus agit Dionyſius. Quæ cauſa etiam eſt, vt in ſacro Collegio Cardinalium præter hos ordines Hierarchicos nullus alius reperiatur, lib. 6. de ſacram. ord. cap.6.* Ratio à priori eſt, quia hi ſoli initiantur per manus impoſitionem. S. Thomas Theologorum

gorum Magiſter hos tres ordines pares agnoſcit in iuriſdictione hierarchica. Diaconis enim ſubijcitur ordo purgandorum, Presbyteris illuminandorum, Epiſcopis perfectorum; & ſic Diaconorum ordo eſt purgatiuus, Presbyterorum illuminatiuus, Epiſcoporum perfectiuus. ita *opuſc.*18.*cap.* 23. Hic etiam fuit ſenſus Patrum Africanæ Eccleſiæ;nam Tertullianus enumerans eos, qui legitimè ex officio poſſunt conferre baptiſmum ait. *Dandi quidem habet ius ſummus Sacerdos, qui eſt Epiſcopus, dehinc Presbyteri, & Diaconi. lib.de baptiſ.cap.*17. Aſt,humaniſſime lector, ſi cupis exempla, quæ magis mouent, en vnicum inſtar omnium deſumptum ex Notis ad Chronicon Caſinenſe Latinæ linguæ nitore, ſacra, profanaque eruditione exornatis ſtudio, ac diligentia doctiſſimi Abbatis D. Angeli de Nuce, qui euidentiſſimis argumentis numero marginali 248. probat Sanctum Patriarcham Benedictum non fuiſſe Sacerdotem, ſed Diaconum primò ex quadam oblatione, ſeu donatione tempore Alexandri Secundi, deſumpta ex Regeſto Petri Diaconi, quam refert barbariſmis, & ſolœciſmis pollutam incuria Scrinàrij, vt veritatem impollutam erueret. *Propria ſpontànea noſtra voluntate vobis quidem Chriſte Redemptor mundi, & ſpecialis Sancto eius Confeſſor, & Leuita Benedicto, qui ſpes, & refugium noſtrum eſſe confidimus, in cuius honore, & nomine dedicatum, & conſecratum eſt*

vene-

venerabili Monaſterio, qui ſitum eſt in monte; qui appellatur Caſtro Caſino &c. Alterum teſtimonium exhibet codex vetuſtiſſimus Bibliothecæ Caſinenſis ſignatus num. 353. exaratus ab octingentis iam annis, in cuius prima membrana eſt imago Sancti Patris Benedicti, qui ſedet in Cathedra dalmatica indutus, ſtola diaconali ab humero ſiniſtro ad latus dextrum tranſuerſa. (Sed ego ab auctoritate tanti viri recedere cogor; nam illa veſtis non videtur Dalmatica, ſed potius Colobium, vel Armiclauſa corruptè ab alijs Armilauſa appellata). Sanctus Maurus Patris exemplum ſequutus vltra Diaconatum aſſurgere non præſumpſit. Idē præſtitit Sanctus Placidus Martyr. quare non ſolum Sancti Benedicti æuo, ſed poſt multa tempora Abbates fuerunt Diaconi, vt probat de Ragimprando Abbate Caſinenſi circa annum 900. de cuius obitu hæc habentur in Necrologio Caſinenſi cod. 47. *Octauo Idus Nouembris Ragimprandus Leuita, & Abbas huius loci.* Luculentiſſimum aſſertæ veritati teſtimonium præbet Sanctus Gregorius Magnus lib. 2. dialog. cap. 35. *Alio quoque tempore Seruandus Diaconus, atque Abbas eius Monaſterij.* & tamen certum eſt, omnes prædictos Abbates benedictiones dediſſe ad lectiones matutinas in Choro, ad Euangelia, cæteraſque horas Canonicas iuxta pręſcriptum regulæ 9. & 11.

Omiſſis tamen omnibus ſupradictis proba-

tio-

tionibus en deniquc argumentorum Achilles tibi propono. Sanctus Antoninus Florentinæ Vrbis Archipræſul, Ordinis Prædicatorum decus, ac moralis Theologiæ tutiſſima cynoſura, de ſpeciali, ac indiuidua Diaconorum Cardinalium benedictione non de poſſibili; ſed de facto ita clariſſimis verbis loquitur: *Quamuis etiam benedicant Diaconi Cardinales; ſed hoc nullus Archidiaconus præſumit. 3. par. tit.* 14. *cap.* 16. §.9. Quanti ponderis ſit hæc doctrina nullus eſt, qui non intelligat. Nil igitur mirum ſi Petrus Cellenſis *lib. 7. epiſt. 16.* appellet omnes Cardinales Cœli Senatores, qui etiam Angelos cum Apoſtolo ſint iudicaturi: ergo multò magis homines benedicturi.

Paris Craſſus celeberrimus cœremoniarum Magiſter, ac Rector conſultus, An Cardinalis non Presbyter poſſet benedicere, reſpondit, Non poſſe benedicere populum, nec rem aliquam ſine ſpeciali, & expreſſa licentia Papæ. ita *lib.2. cap.*23. vbi refert aliquorum opinionem, qui exiſtimarunt, Cardinalem Diaconum poſſe ſolemnitèr benedicere, abſentibus Sacerdotibus. Imò idem Auctor loquens de viſitatione Diaconiæ præſtanda à Cardinali, aſſerit Diaconum Cardinalem in dicta functione poſſe vti Pluuiali, ac Mitra: ergo eum æqualem conſtituit Cardinali Presbytero. Tandem ipſe ingenuè fatetur hanc controuerſiam eſse potius Iuris canonici, quàm cœremonialis; ideoque iudicio, & cenſuræ Doctorum rectiùs intelligen-

gen-

gentium reuerenter ſuam opinionem ſubmittit ; ſicut & ego idem humillimè præſto. Laxiores ripas refugi, vt ſermonis inopiam breuitas celaret; *Sed ſi delitioſo* (verbis Sancti Gregorij Magni in laudem Sancti Auguſtini vtor) *cupitis pabulo ſaginari* Eminentiſsimi Cardinalis Brancatij Patroni mei *opuſculum legite*, *& ad comparationem ſiliginis illius noſtrum furfurem*, *non quæratis*. Illius doctrinæ, ac locupletiſsimæ Bibliothecæ præſidio hæc ſcripſi. Tu verò prudens Lector Solem quære, has faces ſperne.